

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Kontroll- og konstitusjonskomitéen

v. komitéleder Peter Frølich

Oslo, 28. oktober 2022

Svar på brev fra komitéen vedr. regjeringens håndtering av anmodninger ifm. krigen i Ukraina

Jeg viser Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité's brev av 18. oktober 2022, med spørsmål vedrørende bistandsanmodninger relatert til Russlands krig mot Ukraina.

Komitéen ber om oversikt over alle bistandsanmodninger regjeringen har mottatt etter 24. juni 2022, både gjennom EUs ordning for sivil beredskap og gjennom andre kanaler. Videre ber komiteen om tidspunkt for mottak av anmodningene, hva det ble anmodet om og hvilken statsråd som har hatt ansvar for behandlingen. Komiteen spør også om saksbehandlingen og saksbehandlingstiden er endret etter 24. juni 2022. Komiteen ber særskilt om en liste over alle anmodninger om evakuering av sårede ukrainske soldater og regjeringens respons på disse. Komiteen ber også om en oppdatering på status for behandlingen av de bistandsanmodningene som ikke var svart ut da jeg ga mitt svar til komiteen i brev av 24. juni 2022.

I komiteens brev av 7. juni presiseres det at anmodninger om våpenbistand holdes utenfor komiteens undersøkelser. I og med at brevet av 18. oktober er en oppfølging av mitt svar på førstnevnte brev, legger jeg til grunn at dette fortsatt er tilfelle.

Hva som er en bistandsanmodning kan i visse tilfeller være et skjønnsmessig spørsmål. Jeg har i svaret til komiteen omtalt de konkrete henvendelsene om støtte jeg er kjent med at norske myndigheter har mottatt. Jeg vil gjøre rede for henvendelser mottatt gjennom EUs ordning for sivil beredskap (Union Civil Protection Mechanism (UCPM)), FN-systemet, humanitære aktører, internasjonale aktører og ukrainske myndigheter. Jeg legger til grunn at spørsmålet ikke omfatter henvendelser fra privatpersoner eller private aktører i Norge. I tillegg til konkrete bistandsanmodninger har regjeringen mottatt flere anmodninger om politisk støtte i form av uttalelser og

sanksjoner. Jeg legger til grunn at henvendelser av denne typen ligger utenfor komiteens undersøkelser og vil derfor ikke gå inn på disse utover å slå fast at Norge konsekvent og tydelig har kommunisert sin støtte til Ukraina og at dette gjøres i tett dialog med ukrainske myndigheter, allierte og partnere.

Jeg vil svare på komiteens spørsmål samlet. Jeg vil først omtale status for norsk innsats i den perioden komiteens brev dekker (**punkt 1**). Deretter vil jeg gi status for de ulike anmodningene norske myndigheter har mottatt i det aktuelle tidsrommet (**punkt 2**), sortert etter hvor anmodningene kom fra. Jeg redegjør først for anmodninger fra FN-systemet, Røde Kors-bevegelsen og internasjonale humanitære organisasjoner (**punkt 2.1**). Deretter følger en oversikt over anmodninger fra de norske humanitære organisasjonene (**punkt 2.2**), før jeg redegjør for anmodninger gjennom EUs ordning for sivil beredskap. I og med at anmodninger om evakuering av sårede soldater håndteres gjennom UCPM vil dette spørsmålet besvares i denne delen (**punkt 2.3**). Til slutt følger en oversikt over anmodninger mottatt gjennom ulike internasjonale samarbeidsorganisasjoner (**punkt 2.4**) og anmodninger mottatt direkte fra ukrainske myndigheter utenom UCPM (**punkt 2.5**). Avslutningsvis vil jeg gi en oppdatering på saksbehandlingen av bistandsanmodningene som ikke var svart ut da jeg sendte mitt forrige brev til komiteen (**punkt 3**).

1. Innretningen av norsk innsats

Norge har så langt i 2022 bidratt med om lag 2,3 mrd. kroner i sivil støtte til Ukraina og nabolandene som følge av Russlands krigføring. Støtten omfatter bistand til FN, Røde Kors-bevegelsen og norske og internasjonale humanitære organisasjoners innsats i Ukraina og nabolandene. Norge bidrar også med omfattende materiellbistand og evakuering og behandling av ukrainske pasienter (MEDEVAC) gjennom UCPM samt driftstøtte til Moldova og Ukraina gjennom Verdensbanken.

Det er regjeringens vurdering at situasjonen i Ukraina har krevd en koordinert humanitær respons, og at det var viktig å fordele støtte raskt til organisasjoner som var etablert i landet, og som kunne respondere umiddelbart i den første fasen etter det russiske angrepet. Det er regjeringens vurdering at støtten, i tråd med etablert norsk humanitær politikk, i hovedsak bør gå gjennom organisasjoner som har erfaring med å arbeide med å redde liv og beskytte sivile i komplekse kriser og konfliktsituasjoner, mens de humanitære prinsippene, herunder nøytralitet og upartiskhet, etterleves. Regjeringen besluttet å fordele støtten gjennom FN, Røde Kors-bevegelsen og norske og internasjonale humanitære organisasjoner. I tillegg kommer støtte gjennom UCPM, som spiller en koordinerende rolle for bilateral materiellbistand og i evakuering av pasienter fra Ukraina til behandling i andre europeiske land. Norske bidrag til Ukraina gjennom denne mekanismen er også prioritert. Regjeringen redegjorde for Stortinget i

revidert nasjonalbudsjett for 2022 at støtten skulle kanaliseres i henhold til ovennevnte. Utenriksministeren har konstitusjonelt ansvar for den humanitære bistanden og for driftsstøtte til Ukraina og Moldova. Utenriksdepartementet har ansvaret for fordeling av midler. Beslutninger om støtte har vært fattet i samråd med berørte statsråder og departementer.

Fordelingen av 2,3 mrd. kroner til Ukraina og nabolandene ser slik ut:

- FN-organisasjoner: 705,75 mill. kroner.
- Røde Kors-bevegelsen: 310 mill. kroner.
- Norske humanitære og internasjonale organisasjoner: 319,35 mill. kroner.
- UCPM: 365 mill. kroner, herunder 115 mill. kroner til medisinsk evakuering.
- Driftsstøtte gjennom Verdensbanken: 300 mill. kroner.
- Driftsstøtte gjennom Verdensbanken til Moldova: 50 mill. kroner.
- Støtte til det ukrainske landbruket gjennom Den europeiske banken for gjenoppbygging og utvikling (EBRD): 50 mill. kroner
- Omfordeling av prosjektstøtte i EØS-midler til noen naboland: i overkant av 120 mill. kroner

I tillegg kommer andre omprioriteringer innenfor gjeldende budsjetter, bl.a. til atomsikkerhet, slik at norsk sivil støtte ligger på rundt 2,3 mrd. kroner.

Rammen på 1,45 mrd. kroner i økt *humanitær* respons på krisen i Ukraina og nabolandene som følge av Russlands invasjon 24. februar 2022, slik Stortinget godkjente budsjettet i forbindelse med RNB, samt 250 mill. fra det ordinære humanitære budsjettet, er fordelt og i all hovedsak betalt ut. Fordelingen var i det store og hele klar da mitt forrige brev ble sendt komitéen den 24. juni, med unntak av 41,75 mill. som var avsatt i en reserve og ble besluttet fordelt gjennom to tildelinger i hhv. juli og oktober. Utover dette, og i påvente av Stortingets behandling av Prop. 142 S, er det fortløpende gjort beslutninger om bistand innenfor rammen som er satt av til bistand gjennom UCPM.

Norge er blant de største givere av humanitær bistand i Ukraina for 2022. I følge FNs kontor for samordning av humanitær innsats (OCHA) sin siste oversikt over giverbidrag til FNs humanitære appell i Ukraina (Ukraine Flash Appeal) er Norge det femte største giverlandet og den niende største giveren, dersom vi inkluderer givere som EU og private/frivillige bidrag. I tillegg bidrar Norge med om lag ti prosent av støtten fra FNs nødhjelpsfond (CERF).

Regjeringen handlet raskt og planmessig og for å legge til rette for at bistand som skal redde liv og lindre nød kommer raskt ut til de som trenger den. Grunnet de stadig økende humanitære behovene har regjeringen foreslått ytterligere bistand for inneværende år og neste år. Regjeringen annonserte 1. juli 2022 ytterligere støtte til Ukraina på til sammen 10 mrd. kroner i 2022 og 2023. Dette er lagt fram for Stortinget i form av Prop 142 S og statsbudsjettet for 2023.

2. Bistandsanmodninger mottatt etter 24. juni 2022

Gitt omfanget av bistandsbehovene og at vi må være forberedt på at krigen vil kunne fortsette i lang tid har det vært viktig å følge noen prinsipper for vurdering av støtte til Ukraina og nabolandene. For regjeringen har det vært sentralt at Norge bør unngå alenegang og samordne støtten med nærstående land og multilaterale organisasjoner. Videre skal støtten innrettes i dialog med ukrainske myndigheter og europeiske partnere. Støtten bør dessuten kanaliseres gjennom etablerte og internasjonalt anerkjente organisasjoner med dokumentert leveringsevne.

Det har også vært viktig å få på plass et velfungerende system for å motta og håndtere særlig bistandsanmodninger fra ukrainske myndigheter. Norges deltakelse i UCPM (se omtale under punkt 2.3), koordinert av DSB, sikrer god koordinering med andre bidragsytere. Ukrainske bistandsanmodninger håndteres der effektivt og kommer raskt fram til partnerlandene. Embetsverket tilstreber å sikre forsvarlig forvaltning og samtidig håndtere en sikkerhetspolitisk krise.

Bistand og støtte til Ukraina står på dagsorden i svært mange av de møtene regjeringen har med andre lands regjeringer og med internasjonale partnere. Fra norsk side har vi i disse framhevet behovet for god internasjonal koordinering av innsatsen både i nåværende situasjon og forbindelse med arbeidet med gjenoppbygging. Regjeringen vedtok i mai prinsipper for vurderingen av støtte til Ukraina og nabolandene.

2.1 ANMODNINGER FRA FN, RØDE KORS-BEVEGELSEN OG INTERNASJONALE HUMANITÆRE ORGANISASJONER

Etter krigens utbrudd lanserte FN, Røde Kors-bevegelsen og andre humanitære organisasjoner responsplaner og nødhjelpsappeller for å møte de raskt økende humanitære behovene i Ukraina og nabolandene. Appellene har siden blitt oppdatert. Regjeringen vurderer støtte til de ulike organisasjonene basert på behovene i appeller og responsplaner samt vurderinger av organisasjonenes tilgang og responskapasitet.

Utenriksdepartementet har fulgt utviklingen i den humanitære situasjonen og beredskapsarbeidet tett. Vi har dialog med de ulike aktørene både fra Oslo og våre

ambassader i Ukraina og øvrige land, samt EU-delegasjonen i Brussel og FN-delegasjonene i Genève, Roma og New York.

OCHA lanserte den humanitære responsplanen for Ukraina 1. mars. Den seneste oppdaterte versjonen er datert 8. august 2022 ([Ukraine Flash Appeal \(March to December 2022\) \[EN/UK\] – Ukraine | ReliefWeb](#)). Der har FN integrert konkrete tiltak i den humanitære responsen rettet mot behov som følge av den forestående vinteren i Ukraina. På bakgrunn av denne ble det besluttet å styrke norsk støtte til Landfondet for Ukraina med 34,75 mill. kroner i oktober. Dette var den siste fordelingen av humanitær bistand fra bevilgningen Stortinget besluttet gjennom RNB, bortsett fra løpende beslutninger om bistand gjennom UCPM, der det er avsatt egen ramme – se under.

Også responsplanen for flyktninger i Ukrainas naboland ble lansert 1. mars. Denne ble oppdatert senest 3 oktober ([Ukraine Situation: Recalibration – Regional Refugee Response Plan \(March – December 2022\) – Poland | ReliefWeb](#)). Denne innsatsen er ledet av FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og omfatter FN og andre humanitære organisasjoner med operasjonell innsats i nabolandene.

Den internasjonale Røde Kors-komiteén og Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger kom med nødhjelpsappeller allerede 28. februar, sist oppdatert 17. oktober.

Geneva Call kom med en oppdatert humanitær global appell, inkludert for Ukraina, 24. oktober. Geneva Call har innsats innen beskyttelse av sivile i væpnet konflikt.

Den siste tildelingen til OCHAs landfond er gitt som respons på appellene som er kommet i tiden etter 24. juni. Det tas sikte på rask vurdering av ytterligere tildelinger til FNs appeller og øvrige humanitære partnere etter Stortingets behandling av forslag til ytterligere bevilgning til Ukraina i Prop. 142 S.

FN og i underkant av 600 humanitære organisasjoner arbeider i samarbeid med myndighetene i Ukraina og nabolandene. Norsk kjernestøtte til de store humanitære FN-organisasjonene, utbetalt tidlig på året, bidro til at organisasjonene kunne påbegynne den humanitære responsen raskt. Basert på behovene i appellene og i tråd med norske prioriteringer for den humanitære innsatsen, har regjeringen siden Russlands invasjon av Ukraina 24. februar bidratt med over 1 mrd. kroner til FNs humanitære innsats i Ukraina og naboland og til Røde Kors-bevegelsens innsats i Ukraina og nabolandene.

Fordelingen av bistand til Ukraina og nabolandene gjennom FN og Røde Kors-bevegelsen per 25. oktober 2022, er slik:

- FNs kontor for koordinering av humanitær innsats (OCHA) inkludert det humanitære landfondet: 100,75 mill. kroner
- FNs barnefond (UNICEF): 63 mill. kroner
- FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR): 160 mill. kroner
- FNs befolkningsfond (UNFPA): 15 mill. kroner
- Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM): 62 mill. kroner
- Verdens matvareprogram (WFP): 300 mill. kroner
- Verdens helseorganisasjon (WHO): 5 mill. kroner
- Den internasjonale Røde Kors-komiteén (ICRC): 210 mill. kroner
- Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger (IFRC): 100 mill. kroner

2.2 ANMODNINGER FRA NORSKE HUMANITÆRE ORGANISASJONER

Anmodninger fra norske humanitære organisasjoner etter 24. juni

Utenriksdepartementet har syv flerårige partnerskapsavtaler med seks norske humanitære organisasjoner. Flyktninghjelpen, inkludert Norcap, Redd Barna, Caritas, Norsk Folkehjelp, Norges Røde Kors og Kirkens Nødhjelp har etablert humanitær respons i Ukraina og naboland.

I mitt brev til komiteen av 24. juni er det en detaljert oversikt over anmodninger fra og utbetalinger til norske humanitære organisasjoner og HALO Trust. Søknadene om støtte til innsats i Ukraina og nabolandene som har tatt imot flyktninger har blitt godkjent fortløpende, og alle organisasjonene mottok støtte til sin Ukraina-respons i løpet av våren 2022. Siden 24. juni har departementet kun mottatt én søknad fra de norske humanitære organisasjonene. Anmodningen kom fra NORCAP 24. juni, og søknaden om opptrapping av organisasjonens humanitære respons i Ukraina og naboland ble godkjent 14. juli.

Utenriksdepartementet har i tiden etter 24. juni hatt møter med de norske humanitære organisasjonene, sammen og hver for seg, dels for erfaringsdeling og situasjonsforståelse, dels med tanke på forberedelse til organisasjonenes arbeid i Ukraina videre fremover. Organisasjonene er anmodet om å sende søknader om støtte til det videre arbeidet i Ukraina og naboland innen 1. november 2022. Norcaps søknad ble mottatt av departementet 14. oktober. Norcap er en sivil beredskapsstyrke drevet av Flyktninghjelpen og søker om midler til utsendelse av personell for styrking av ulike organisasjoners humanitære innsats i Ukraina og naboland.

Søknadene som mottas vil bli behandlet etter at Stortinget har behandlet forslagene til ytterligere bevilgning til Ukraina og naboland i Prop. 142 S.

2.3 ANMODNINGER FRA EUS ORDNING FOR CIVIL BEREDSKAP

Ansvarsfordeling

DSB er norsk kontaktpunkt for UCPM og formidler anmodninger om bistand til relevant fagdepartement, direktorat eller underliggende etat.

Utenriksdepartementet har det faglige og økonomiske ansvaret for den humanitære bistanden, og gjør bistandsfaglige vurderinger av hva som til enhver tid er ansett å være best bruk av tilgjengelige midler for å møte de humanitære behovene til mennesker rammet av krigen. Øvrige fagdepartementer og underliggende etater vurderer hvorvidt det er relevant medisinsk utstyr, medisiner og annet beredskapsmaterieell tilgjengelig for donasjon etter konkret forespørsel, før Utenriksdepartementet vurderer om leveransen kan finansieres over den belastningsfullmakten DSB har med departementet, og den delen av budsjettmidlene i denne som er avsatt til leveranser til Ukraina og naboland gjennom UCPM.

Alle bistandsanmodninger blir sendt parallelt til alle land som bidrar gjennom UCPM, og alle landene vurderer de samme anmodningene, med noen mindre modifikasjoner. Dersom et giverland ikke beslutter leveranse på en anmodning, gir det aktuelle giverland ingen respons inn i EUs databaser for anmodninger.

Denne ansvarsfordelingen er ikke endret etter 24. juni.

Anmodninger om materiellbistand fra Ukraina etter 24. juni

Når Ukraina anmoder om materiellbistand via UCPM videresendes denne til alle deltaker- og medlemsland, etter at EUs krisekoordineringssenter (ERCC) har gjort en initial vurdering av anmodningen. Norge gjør dermed vurderinger på hvorvidt vi kan besvare hele eller deler av anmodningen basert på faktorer som blant annet egen beredskap. Saksbehandlingstiden i Norge for den enkelte anmodning avhenger av hva det anmodes om. Eksempelvis kan det ta noe tid å avklare i hvilken grad vi har materiell som etterspørres på lager og hvorvidt å bidra med dette materiellet, vil ramme egen beredskap på en uforsvarlig måte. Saksbehandlingstiden og -rutiner avhenger følgelig av anmodningens natur og dens kompleksitet. Disse forholdene er ikke endret etter 24. juni.

For perioden etter 24. juni har Norge mottatt 39 anmodninger om materiellbistand via UCPM til Ukraina. Antallet omfatter både nye og oppdaterte versjoner av anmodningene. I tillegg har Norge mottatt anmodninger om materiellbistand fra hhv. Litauen og Polen relatert til ukrainske flyktninger.

Vi har tilbudt 11 donasjoner av materiellbistand via UCPM etter 24. juni. To norske donasjoner er i prosess og vil tilbys i nær fremtid. De norske beslutningene om

donasjoner av materiellbistand omfatter større donasjoner av vaksinasjonsutstyr, smittevernsutstyr, medisiner og medisinsk utstyr, CBRN-beskyttelsesutstyr, ambulansebusser, senger, madrasser, soveposer og feltutstyr, materiell til energisektoren og bromateriell. Disse svarer på direkte behov for bistand fremmet av Ukraina i flere ulike anmodninger. Fem av de norske donasjonene etter 24. juni er relatert til ukrainske anmodninger datert fra før 24. juni. Se vedlagt liste over anmodninger og norsk materiellbistand etter 24. juni. .

Etter anmodning fra EU har Norge også nominert flere eksperter for kortere oppdrag gjennom UCPM, hvorav fire norske eksperter er sendt ut på oppdrag etter 24. juni og en er i nomineringsprosess. En EU-ekspert har representert Norge på den medisinske koordineringshuben ved Rzeszów i Polen, og tre eksperter har deltatt som MEDEVAC-kontakter i EUs krisekoordineringssenter (ERCC) i Brussel.

Medisinsk evakuering via UCPM etter 24. juni

Anmodninger om medisinsk evakuering skjer gjennom faste prosedyrer i UCPM. Det er tre land i ordningen som hittil har tatt imot flere pasienter enn Norge. Det er 18 land som nå har tatt imot pasienter gjennom ordningen og 14 land som har tatt imot sårede soldater.

Etter 24. juni er det sendt ut om lag 783 anmodninger gjennom UCPM om medisinsk evakuering. Norge har gitt tilbud til 86 pasienter, hvorav 44 har ankommet til Norge. Flere pasienter får tilbud fra ulike land og velger å reise til et annet land enn Norge. Enkelte anmodninger blir også trukket tilbake.

Norge drifter et ambulansefly (RescEU) på vegne av EU i UCPM. Når EU har behov for flykapasiteten aktiviseres denne via UCPM. Når EU ikke benytter seg av denne flykapasiteten inngår ambulanseflyet i den norske beredskapen. Etter 24. juni har ikke EU aktivert denne flykapasiteten, men Norge har selv aktivert ambulanseflyet til to oppdrag for transport av to ukrainske pasienter til behandling i Norge. Videre har Norge tilbudt og benyttet ambulansen til oppdrag mellom andre EU-land ved transport av totalt fem pasienter fordelt på fire MEDEVAC-oppdrag etter 24. juni.

I tillegg anmodet EU Norge 1. august om ytterligere å trappe opp innsatsen og bruken av SAS- avtalen som flykapasitet for større operasjoner til medisinsk evakuering av ukrainske pasienter til europeiske land (MEDEVAC). Mange land har kapasitet for sykehusbehandling, men har ikke egnede transportkapasiteter. Norge har gjennom denne avtalen stilt med transportkapasitet for normalt en til to flygninger per uke gjennom Forsvarets SAS-avtale. Prosjektet ble startet opp andre uken i august. Det er nå dialog med EU om en forlengelse av avtalen frem til 20. desember 2022, og det

forventes at en avtale om forlengelse signeres før 1. november . EU finansierer 75% av kostnaden for prosjektet, mens UD finansierer de resterende 25%.

Norge har på denne måten stått for i underkant av 25 % av transporten av ukrainske pasienter som er evakuert gjennom evakueringsordningen i UCPM.

Oversikten om medisinsk evakuering via UCPM etter 24. juni 2022:

- Antall anmodninger sendt gjennom UCPM: 783
- Antall anmodninger akseptert og pasient har ankommet behandlingssted: 655
- Antall tilbud om medisinsk evakuering gitt fra Norge via UCPM: 86 pasienter
- Antall pasienter ankommet Norge: 44
- Antall pasienter Norge har transportert på vegne av andre land: 327 pasienter (pluss et antall pårørende)
- Antall pasienttransporter med fly Norge har utført på vegne av andre land: 26

Vedlagt følger en oversikt over MEDEVAC-anmodninger fra UCPM etter 24. juni, samt en oversikt over anmodninger som Norge har lagt inn tilbud om evakuering på.

Evakuering av sårede soldater

Ukraina uttrykte første gang i 2016 ønske om norsk bistand til rehabilitering av sårede soldater, gjerne i form av behandling i Norge. Fra norsk side ble det på det tidspunktet vurdert som mer hensiktsmessig å gi ukrainske institusjoner kompetanse til å rehabiliterer sårede i Ukraina. Helse- og omsorgsdepartementet og Utenriksdepartementet etablerte fra 2019 et helsesamarbeid der Folkehelseinstituttet, Sunnaas sykehus, RVTS Øst (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, Region øst) og etterhvert Akershus universitetssykehus, inngår.

Denne regjeringen har vedtatt å ta imot også sårede soldater til behandling i Norge. I mitt brev til komiteen av 24. juni orienterte jeg komiteen om arbeidet rundt denne beslutningen. Den første anmodningen om pasientevakuering gjennom UCPM, der det eksplisitt fremgikk at enkelte pasienter på listen var sårede soldater, ble lagt inn i UCPMs database 23. april. I mitt brev til komiteen av 24. juni orienterte jeg om at en fra norsk side la inn tilbud om å ta imot 3 av disse pasientene til Norge, men at disse pasientene ble tatt imot av et annet europeisk land. En gjennomgang av tallmaterialet viser at det korrekte tall for antall av disse pasientene som det ble lagt inn tilbud om evakuering til, er 6. Alle disse ble evakuert til et annet europeisk land.

Jeg viser til Justis- og beredskapsministerens svar på Kontroll- og konstitusjonskomiteens spørsmål om regjeringens vurderinger mtp å inkludere sårede soldater i den norske responsen i UCPM-ordningen for medisinsk evakuering.

Regjeringen annonserte 31. mai at Norge ville ta imot sårede soldater til behandling i Norge. Fra da av har Norge lagt inn tilbud til pasienter gjennom UCPM uavhengig av om de var sivile eller soldater da de ble syke eller såret – anmodningene legges også inn i de samme listene uavhengig av pasientens status. 1. juli kom det beskjed fra ukrainske myndigheter om at evakuering av sårede soldater fra Ukraina var stanset inntil videre. 5. juli ble det formidlet fra ukrainske myndigheter, gjennom EU, flere krav til land som mottar sårede soldater, herunder om at det forsikres om at behandlingen er gratis. Respons på de ulike kravene var ferdigstilt på norsk side ved et brev sendt til ukrainske myndigheter og EU 16. september. Tilbud om å ta imot også sårede soldater til behandling i Norge ble gitt igjen fra denne dato og alle tilbud om pasientevakuering gis på basis av medisinskfaglig vurderinger og kapasitet i spesialisthelsetjenesten.

Norge er et av 14 land som inntil nå har tatt imot sårede soldater gjennom UCPM. Norge hadde per 20. oktober gitt tilbud til 55 pasienter som var lagt inn i EUs database som soldater på det tidspunktet tilbud fra Norge ble gitt. Norge har mottatt 27 sårede soldater til behandling, dette av i alt 105 pasienter som var mottatt til behandling i Norge. Det var 5 land som har mottatt flere sårede soldater enn Norge. Når det gjelder responstid, kan det være unøyaktigheter i det foreliggende tallmaterialet, da enkelte anmodninger blir oppdatert og da får ny dato. Med dette forbeholdet, viser en gjennomgang av 346 tilbud om evakuering (alle typer pasienter) til Norge lagt inn i EUs register, at svartiden for over 300 pasienter var mellom 0 og 1 dag. For de pasientene som var soldater da de ble såret, viser en gjennomgang at et stort flertall av de tilbudene som er lagt inn fra norsk side var lagt inn i registeret samme dag som anmodningen kom gjennom EUs registre.

De anmodningene det ikke gis tilbud på fra norsk side gis det heller ikke respons på, dette er i tråd med den praksisen det legges opp til gjennom evakueringsmekanismen i UCPM.

De norske flykapasitetene som er stilt til rådighet for evakuering av pasienter fra Ukraina til øvrige mottakerland som deltar i UCPM, frakter både sivile pasienter og pasienter som er blitt såret som soldater.

Jeg sender komiteen på egnet måte en oversikt over de anmodninger om å evakuere sårede soldater som er kommet gjennom UCPM med opplysninger om tilbud fra Norge og responstid.

Om anmodninger, UCPM og forholdet til annen bistand

UCPM er norsk hovedkanal for direkte donasjoner av materiellbistand som medisiner, øvrig materiellbistand og beredskapsutstyr til ukrainske myndigheter, evakuering av pasienter som skal behandles i Norge, transportbistand for evakuering av pasienter og

utsendelse av medisinsk og annen ekspertise for pasientevakuering. Når norske myndigheter mottar anmodninger med detaljerte lister over behov fra ukrainske myndigheter, vil de samme listene som oftest også å være formidlet gjennom UCPM og norske myndigheter vurderer dem gjennom denne ordningen. Ordningen, og denne direkte, bilaterale materiellbistanden, utfyller annen bistand og den humanitære bistanden.

Medisinsk utstyr, medisiner, landbruksinnsatser, mineryddingsutstyr, matvarer osv. benyttes og/eller doneres til lokale organisasjoner og ukrainske myndigheter gjennom innkjøp gjort i ulike FN-organisasjoner og øvrige humanitære organisasjoner i Ukraina. Det gir derfor ikke et riktig inntrykk av norsk bistand til Ukraina og nabolandene å se kun på anmodninger som er kommet gjennom UCPM eller gjennom andre kanaler og hvordan disse er besvart.

For enkelte typer leveranser, herunder matvarer og mineryddingsutstyr, har regjeringen konkludert med at det er hensiktsmessig og effektivt at materiellbistand kanaliseres gjennom humanitære organisasjoner som er aktive på stedet.

Vedlegg 1 er en liste over de bistandsanmodninger som er mottatt gjennom UCPM og vurdert på norsk side etter 24. juni, hva det ble anmodet om og om og i så fall når anmodningen er svart ut med tilbud fra Norge. Ordningen, både når det gjelder materiellbistand, sending av eksperter og mottak av pasienter, fungerer slik at anmodningene bare besvares av det eller de av de landene i ordningen som legger inn tilbud på de enkelte anmodningen, og anmodningene vurderes av alle aktuelle giverland i ordningen.

2.4 ANMODNINGER FRA INTERNASJONALE SAMARBEIDSPARTNERE

Samferdselsdepartementet vurderte i sommer (rundt 29. juni) en henvendelse fra EU-kommisjonen om samarbeid om eksport av bl.a. landbruksvarer. Det ble da konkludert med at det ikke var naturlig at Norge deltok. Dette da vi ikke selv eier jernbanevogner for frakt av gods og da norske havner pga. stor geografisk avstand er lite aktuelle for utskipping av ukrainske landbruksprodukter.

Utenriksdepartementet mottok 25. juni søknad fra International Commission on Missing Persons (ICMP) om støtte til å identifisere savnede personer i Ukraina, i samarbeid med ukrainske myndigheter. Foreløpig svar ble sendt 29. juni.

2.5 ANMODNINGER FRA UKRAINSKE MYNDIGHETER

Utenriksdepartementet har kontinuerlig kontakt med ukrainske myndigheter, i første rekke gjennom Ukrainas ambassade i Oslo og Norges ambassade i Kyiv, men også i en rekke multilaterale sammenhenger. Muligheter for videre norsk støtte er en sentral del

av denne dialogen uten at det alltid materialiserer seg i form av konkrete bistandsanmodninger. Ved å ha en løpende dialog bidrar vi også til at de anmodningene som kommer er i tråd med hva Norge kan levere på. Ved noen anledninger har ukrainske myndigheter sendt konkrete forespørsler om materiell direkte til Utenriksdepartementet. Vi har i de tilfellene forsikret oss om at forespørslene er mottatt gjennom UCPM for videre oppfølging via DSB. Vi har også i møter og gjennom skriftlig kommunikasjon formidlet til den ukrainske ambassaden at vi har valgt å behandle ukrainske anmodninger om materiellbistand gjennom UCPM. Dette for å sikre en koordinert innsats og rask respons sammen med de 33 øvrige landene som inngår i UCPM-samarbeidet.

Ukrainske myndigheter tok kort tid etter krigsutbruddet kontakt med Norge for å forhøre seg om muligheter for bistand og støtte på energifeltet. Regjeringen har siden kartlagt muligheter for hvordan slik støtte best kan innrettes i tett dialog med aktuelle partnere og ukrainske myndigheter. Statsminister Støre har hatt jevnlig kontakt med sin ukrainske motpart om saken og diskuterte den også med president Zelenskyj i Kyiv 1. juli. 29. august kunngjorde statsministeren at Norge vil bidra med 2 milliarder kroner fra støttepakken til kjøp av gass til Ukraina. I tråd med regjeringens prinsipper for håndtering av bistanden til Ukraina (se punkt 2, over), besluttet vi å kanalisere støtten gjennom den europeiske banken for gjenoppbygging og utvikling (EBRD). Slik vil vi bidra til at Ukraina har tilstrekkelige gassreserver for vinteren.

I det videre redegjør vi for konkrete henvendelser fra ukrainske myndigheter. Redegjørelsen er systematisert etter hvilket departement som mottok anmodningen:

I et møte med **Utenriksdepartementets** protokollavdeling 30. september gjorde den ukrainske ambassaden UD oppmerksomme på at ambassaden har vansker med å dekke løpende utgifter. Saken håndteres i departementet.

22. juli mottok utviklingsministeren en henvendelse fra Ukrainas viseutenriksminister for landbrukspolitikk og mat, Markiyan Dmytrasevych, om norsk støtte til midlertidige kornlagre i Ukraina. Henvendelsen var en oppfølging av møte mellom de to under Lugano-konferansen 4.-5. juli. Det ble gjort en vurdering av hvorvidt slik støtte kunne inngå i ny avtale med FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) om støtte til deres «Special Fund for Emergency and Rehabilitation Activities» (SFERA). Dette ville imidlertid innebære en øremerking av norsk støtte, noe som både ville være i strid med etablert norsk FN-politikk og gå på bekostning av sårbare, kriserammede utviklingsland i bl.a. Afrika. Det ble derfor konkludert med at Norge ikke ville imøtekomme denne anmodningen på daværende tidspunkt. Dette ble formidlet FAO og ukrainske myndigheter.

Ukraina sender jevnlig bistandsanmodninger gjennom NATOs Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC). Disse henvendelsene videresendes fortløpende DSB for videre behandling på samme måte som henvendelsene gjennom UCPM.

7. juli mottok UD en note fra den ukrainske ambassaden med en anmodning om bistand til å spre kunnskap om viktigheten av å forhindre at barn ble skilt fra sine familier. Svar ble utarbeidet i samarbeid med Barne- og Familiedepartementet og sendt ambassaden 25. august.

Den norske ambassaden i Tallinn mottok 6. september en forespørsel fra estiske myndigheter om samfinansiering av feltsykehus for leveranse i Ukraina, og forslag om samfinansiering av mineryddingstiltak. Forespørselen vil bli besvart om kort tid.

30. august sendte lederen i finanskomiteen i det ukrainske parlamentet, Danil Getmantsev, en henvendelse til statsrådene Kjersti Toppe og Anette Trettebergstuen. Henvendelsen gjaldt en anmodning om å motta ukrainske barn til «childrens' camp» høsten 2022. Kulturdepartementet (KUD) oversendte saken til **Barne- og Familiedepartementet** for behandling. Svar ble utarbeidet i samarbeid med UD og Justisdepartementet. Henvendelsen ble besvart av BFD 12. oktober. I svaret ble det vist til at henvendelser av denne typen best kanaliseres gjennom EUs solidaritetsplattform.

30. august mottok Bufdir en anmodning fra sentralmyndigheten for Haagkonvensjonen 1996 i Ukraina datert der det anmodes om informasjon om fri rettshjelp i Norge for foreldre og andre som følger et barn, og hvor barnet blir fratatt følgepersonen. Informasjonen skal oversettes til ukrainsk og legges ut på relevante web-sider.

Kunnskapsdepartementet mottok 9. september en henvendelse fra den ukrainske ambassaden hvor det bes om tilrettelegging for mannlige ukrainske studenter i Norge, med henvisning til utreisebegrensinger for menn mellom 18 og 60 år. I KDs svar datert 26. september opplyses det om at henvendelsen er videreformidlet til sektoren, men at det vil være opp til den enkelte institusjon å bestemme i hvilken grad det er ønskelig/mulig å etterkomme oppfordringen.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) er underordnet Helse- og omsorgsdepartementet. Som fagdirektorat for Utenriksdepartementet er DSA bl.a. delegert myndighet for forvaltning av tilskuddsmidler over regjeringens handlingsplan for atomsikkerhet og miljø. Der det er besluttet å imøtekomme bistandsanmodningene er det benyttet midler fra atomhandlingsplanen.

Det internasjonale atomenergibyrådet, IAEA, har påtatt seg en koordinerende rolle for behovene innmeldt fra de ukrainske strålevernsmyndighetene. DSA har mottatt anmodninger fra IAEA den 22. juli, 8 august og 19 oktober. DSA har gått gjennom behovene og er i dialog med IAEA om bidrag til anskaffelse av utstyr.

Ukrainske grensekontrollmyndigheter henvendte seg til DSA 18. oktober med forespørsel om strømaggregater for å kunne ivareta oppgavene med å hindre smugling av nukleært og annet radioaktivt og materiale. DSA har besluttet å bidra til anskaffelse av strømaggregater.

Bistand til Ukraina på atomsikkerhetsområdet blir jevnlig diskutert i internasjonale fora som G7 globalt partnerskap og Information Sharing Initiative. Gjennom disse foraene har det blitt lagt fram anmodning om bistand til gjenoppbygging av infrastrukturen i Chornobyl Exclusion Zone, etter den russisk okkupasjon i første del av krigen. Det foreligger også initiativ for ytterligere støtte til radioaktivt måleutstyr for grensekontrollmyndighetene. DSA er i dialog med amerikanske og europeiske myndigheter knyttet til disse forespørslene.

DSA mottar bistandsanmodninger fra EUs koordineringsmekanisme UCPM via DSB. DSA holder også DSB orientert om bistand som blir gitt til Ukrainske myndigheter og aktører.

3. Status for bistandsanmodninger som ikke var svart ut 24. juni

Jeg viser til mitt brev til komiteen 24. juni 2022. Jeg gir her en redegjørelse for status for de henvendelsene som den gang ikke var ferdigbehandlet.

Verdensbankens garantiinstitutt (MIGA) ba om bistand til fondet Conflict-Affected and Fragile Economies Facility (CAFEF) for å støtte privat sektor-innsatser i Ukraina, under et møte med statssekretær i Utenriksdepartementet 16. juni. Etter at utenriksministerens svarbrev til kontroll- og konstitusjonskomiteen ble sendt, mottok utviklingsministeren et brev fra MIGA med samme anmodning (datert 29. juni d.å.). MIGA besluttet noe senere å etablere et eget fond for støtte til Ukraina (Support to Ukraine's Reconstruction and Economy (SURE)). Anmodning om støtte til dette fondet ble formidlet gjennom nordisk-baltisk styrekontor i Verdensbanken, som har fulgt opp dialogen med MIGA. Utenriksdepartementet har vurdert henvendelsene, og formidlet til MIGA at Norge på nåværende tidspunkt primært vurderer støtte til Verdensbankens hovedfinansieringsmekanismer for Ukraina, knyttet til driftsstøtte og tidlig gjenoppbygging. Det har ikke vært dialog med andre departementer om denne saken.

Finansministeren mottok 27. april et brev fra EBRDs president hvor det anmodes om norsk støtte til Ukraina. Brevet var en anmodning om støtte av mer generell art og ikke

sektorspesifisert. 17. mai mottok finansministeren et brev fra EBRDs ledelse til vdr. gasslagring i Ukraina. Saken håndteres av Utenriksdepartementet, se omtale av prosessen under punkt 2.5. Finansministeren vil formelt svare EBRD etter at Stortinget fatter vedtak i saken.

Landbruks- og matministeren mottok 11. april et brev fra OECDs generalsekretær med oppfordring om å bidra med innsatsmidler i landbrukssektoren. Som oppfølging av brevet har Landbruks- og matdepartementet vært i kontakt med norske og ukrainske landbruksprodusenter for å kartlegge relevans og behov. Som nevnt under punkt 1 har Norge bidratt med 50 mill. til landbruket i Ukraina gjennom EBRD. Brevet fra OECDs generalsekretær var en generell oppfordring som ble sendt til flere land og er derfor ikke besvart.

Anmodningen fra Den internasjonale organisasjon for maritime navigasjonsinnretninger og tjenester (IALA) til Kystverket 5. mai var formulert slik at dette kun skulle besvares hvis aktuelt. Kystverket disponerer ikke det som var etterspurt, henvendelsen ble derfor ikke besvart.

Henvendelsen fra Ukrainas miljøverndepartement til Klima- og miljødepartementet 14. mars med forespørsel om beskyttelsesutstyr til skog- og parkvoktere ble besvart 28. juni med tilbakemelding om at man på norsk side ikke har utstyret det anmodes om.

Henvendelsen fra State Service of Ukraine for Transport Safety til Statens vegvesen har 1. juni om materiell bistand er videresendt til DSB for håndtering gjennom UCPM.

Norsk romsenter mottok 11. april en henvendelse fra Ukrainas ambassade i Oslo om å fremskynde prosessen for ukrainsk medlemskap i den europeiske romfartsorganisasjonen (ESA). Saken ble kort diskutert i ESAs råd i april. Norsk romsenter er i dialog med NFD om saken. Det pågår en diskusjon mellom ESA og Ukraina om mulige felles samarbeidsprosjekter.

OED mottok en henvendelse fra ambassaden om støtte til Energy Community Secretariat, tilsvarende har kommet fra organisasjonen selv. Så langt har regjeringen besluttet at energibistand til Ukraina gis i form av gassinnkjøp gjennom EBRD. Henvendelsen om støtte til Ukraina gjennom Energy Community er til behandling.

Som fremgår av mitt brev av 24. juni hadde DSA allerede imøtekommet flere bistandsanmodninger fra ukrainske myndigheter og hadde flere reviderte bistandsanmodninger til vurdering. Siden den gang har DSA:

- Besluttet å levere teknisk utstyr for å ivareta driftssikkerheten ved Rivne kjernekraftverk. Utstyret vil bli levert i løpet av året.

- Levert utstyr for radioaktivitetsmålinger i Tsjernobylsonen. Leveransen fant sted 22. september.
- Besluttet å bistå grensekontrollmyndighetene med leveranse av beskyttelsesdrakter og gassmasker, for å bedre deres sikkerhet i situasjoner der de blir utsatt for kjemisk, biologisk eller radioaktiv forurensing.

4. Avslutning

Ukraina vil trenge støtte fra sine partnere i lang tid framover. Norge har vært en betydelig bidragsyter, og vi vil fortsette å være det. Så lenge krigen pågår, vil våpenhjelp, humanitær bistand og driftsstøtte til Ukrainske myndigheter fortsatt være prioritert. Samtidig må vi også begynne å planlegge for gjenoppbyggingen av Ukraina. Denne innsatsen vil bli en monumental utfordring, og vil kreve større ressurser enn de det internasjonale samfunnet har bidratt med så langt. Norge vil delta i dette arbeidet og vi er i tett kontakt med våre europeiske og internasjonale partnere om dette. Tett koordinering mellom bidragsyterne vil bli svært viktig. Regjeringen viser til videre innretning av norsk støtte til Ukraina i Prop. 142 S oversendt til Stortinget 30. september og statsbudsjettet for 2023, som ble lagt frem for Stortinget 6. oktober, samt til statsministerens redegjørelse 25. oktober. Regjeringen vil fortsette å holde Stortinget orientert om innretning av norsk støtte til Ukraina

.....

Vennlig hilsen

Anniken Huitfeldt